

DECIZIE Nr. 11/2016 din 18 aprilie 2016

EMITENT: ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 436 din 10 iunie 2016

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 11

din 18 aprilie 2016

Dosar nr. 334/1/2016

Roxana Popa	- președintele delegat al Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Minodora Condoiu	- judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	- judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	- judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	- judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	- judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	- judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	- judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 334/1/2016 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Roxana Popa, președintele delegat al Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia - Secția a II-a civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare a art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a lămuri dacă administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termen legal, și care sunt limitele acestei verificări, având în vedere și faptul că aceste creanțe sunt constatate printr-un act fiscal emis în regim de putere publică.

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Roxana Popa, președintele delegat al Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Curtea de Apel Alba Iulia - Secția a II-a civilă, prin Încheierea din 15 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2, a dispus, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modul de interpretare a art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, în sensul de a lămuri dacă administratorul/lichidatorul judiciar are dreptul de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termen legal, și care sunt limitele acestei verificări, având în vedere și faptul că aceste creanțe sunt constatate printr-un act fiscal emis în regim de putere publică. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 18 ianuarie 2016 cu nr. 334/1/2016.

II. Temeiul juridic al sesizării

Art. 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele:

"Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată".

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 85/2014.

"Art. 105. - (1) Toate creanțele vor fi supuse procedurii de verificare prevăzute de prezentul capitol, cu excepția creanțelor constatate prin hotărâri judecătorești executorii, precum și prin hotărâri arbitrale executorii. În cazul în care aceste hotărâri judecătorești sau arbitrale sunt anulate, casate sau modificate în căile de atac, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar va reface tabelul de creanțe în mod corespunzător. În cazul în care instanța de judecată, anulând sau casând hotărârea, nu dezleagă și fondul dedus judecății, administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar va proceda la verificarea acelei creanțe, notificând creditorii în cazul neînscrierii totale sau parțiale a creanței, potrivit prevederilor art. 110 alin. (4). În acest din urmă caz, împotriva măsurii înscrierii parțiale sau neînscrierii în tabel a respectivei creanțe, creditorii pot formula contestație în condițiile art. 59 alin. (5).

(2) Nu sunt supuse acestei proceduri creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale. (...)

Art. 106. - (1) Administratorul judiciar va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea

exactă și prioritatea fiecărei creanțe.

(2) În cazul în care, prin derogare de la prevederile art. 2.512 și următoarele din Codul civil, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar constată că a intervenit prescripția extinctivă a creanței, va notifica în acest sens creditorul, fără a mai face verificări de fond ale creanței pretinse.

(3) În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin. (1), administratorul judiciar va putea solicita explicații de la debitor, va putea să poarte discuții cu fiecare debitor, solicitându-i, dacă consideră necesar, informații și documente suplimentare."

IV. Expunerea succintă a procesului

Prin Încheierea nr. 281/F/CC/2014, pronunțată de judecătorul-sindic din cadrul Tribunalului Alba în Dosarul nr. 4.036/107/2014, a fost admisă cererea formulată de debitoarele S.C. Elit - S.R.L. și S.C. Mercado - S.R.L. pentru deschiderea procedurii insolvenței, în temeiul art. 71 și 195 din Legea nr. 85/2014 s-a dispus deschiderea procedurii generale de insolvență împotriva debitoarelor S.C. Elit - S.R.L. și S.C. Mercado - S.R.L., în baza art. 45 alin. (1) lit. d) coroborat cu art. 57 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 a fost numit administrator judiciar provizoriu pentru fiecare debitoare S.P. EURO QUALITY INSOLVENCY S.P.R.L., cu atribuțiile prevăzute de art. 58 din Legea nr. 85/2014, și, în temeiul art. 185 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, s-a dispus formarea unui dosar separat pentru debitoarea S.C. Mercado - S.R.L.

Ca urmare a dispozițiilor judecătorului-sindic s-a format Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2, având ca obiect procedura insolvenței debitoarei S.C. Mercado - S.R.L.

Procedura insolvenței a ajuns la stadiul prevăzut de titlul II cap. I secțiunea a 4-a (art. 99 - 113) din Legea nr. 85/2014, fiind întocmit, înregistrat și publicat tabelul preliminar de creanțe conform art. 110 din Legea nr. 85/2014.

Față de acest tabel au formulat contestații, conform art. 111 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, societatea debitoare S.C. Mercado - S.R.L. și creditorii Direcția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Alba, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Administrația Fondului pentru Mediu, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și S.C. Premium Porc Negreni - S.R.L.

Relevantă în ce privește procedura de sesizare de față are soluția dată de judecătorul-sindic contestațiilor formulate de debitoarea S.C. Mercado - S.R.L. și creditoarea Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov față de creanța pe care această din urmă creditoare a solicitat să fie trecută în tabelul preliminar de creanțe.

Prin Sentința nr. 337/F/2015 din data de 17 aprilie 2015, pronunțată de judecătorul-sindic din cadrul Tribunalului Alba în Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2, a fost respinsă contestația formulată de debitoarea S.C. Mercado - S.R.L. la creanța creditoarei Agenția Națională de Administrare Fiscală, înlocuită, în cauză, de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba (conform Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.581/2013), a fost admisă contestația formulată de Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba la tabelul creanțelor debitoarei S.C. Mercado - S.R.L. și a dispus înscrierea Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Brașov - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba în tabelul creanțelor debitoarei S.C. Mercado - S.R.L. cu suma totală de 30.171.624 lei, astfel:

- 16.391.816 lei cu rangul de preferință prevăzut de art. 159 alin. (1) pct. 3 din Legea nr. 85/2014;
- 13.779.808 lei cu rangul stabilit de art. 161 pct. (5) din Legea nr. 85/2014.

Pentru a pronunța aceste soluții, judecătorul-sindic a reținut, în urma interpretării art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, că în mod greșit a procedat administratorul judiciar verificând creanța Agenției Naționale de Administrare Fiscală și dispunând admiterea în parte a acesteia.

Textul de lege mai sus menționat nu poate fi interpretat în sensul că, în ipoteza în care societatea debitoare ar contesta actele administrativ fiscale ce o vizează, atunci administratorul judiciar ar deveni competent să analizeze pe fond declarația de creanță a Agenției Naționale de Administrare

Fiscală. Dimpotrivă, în ipoteza contestării creanțelor bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu, singura în măsură să soluționeze acțiunea este instanța judecătorească de contencios administrativ competentă.

De altfel, așa cum se arată chiar în contestația la tabel promovată în prezentul dosar de către societatea debitoare, aceasta a atacat, în condițiile art. 205 și următoarele din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, denumită în continuare Codul de procedură fiscală, actele administrative fiscale ce au stat la baza formulării declarației de creanță de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Rațiunea excluderii creanțelor bugetare, cum este și cea declarată de Agenția Națională de Administrare Fiscală, de la procedura de verificare de către administratorul/lichidatorul judiciar rezultă din reglementarea expresă și obligatorie a acțiunii în contencios administrativ fiscal prin art. 126 alin. (6) din Constituția României, potrivit căruia controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat (alineat introdus în urma revizuirii Constituției în anul 2003), cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar și, respectiv, a procedurii reglementate de art. 208 din Codul de procedură fiscală.

În categoria actelor mai sus menționate intră și actele administrativ fiscale, cum este și Decizia de impunere nr. F-MC 1.543 din 23 octombrie 2014 ce a stat la baza formulării declarației de creanță de către creditoarea Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Potrivit art. 41 din Codul de procedură fiscală, actul administrativ fiscal este actul emis de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale. Astfel, sunt acte administrativ fiscale: decizia de impunere, declarația fiscală, certificatul de înregistrare, certificatul de cazier fiscal, decizia de restituire, decizia privind măsuri de îndeplinit, nota de compensare, nota de scădere, decizia de soluționare a unei contestații etc.

Singura autoritate competentă să verifice o creanță fiscală este așadar instanța în procedura contenciosului administrativ fiscal, iar nu administratorul judiciar în cadrul procedurii insolvenței.

Totodată, s-a reținut că în practica judiciară, sub imperiul vechii reglementări, dar care își păstrează actualitatea și în prezent, după intrarea în vigoare a Legii nr. 85/2014, s-a stabilit că nu vor fi supuse verificării creanțele izvorâte din impozite, taxe, amenzi datorate bugetului de stat.

În consecință, creanța creditorului bugetar trebuia trecută în tabelul de creanțe cu suma solicitată, așa cum a fost calculată de organele de specialitate, aceasta putând fi contestată de către debitoare și verificată numai potrivit legislației speciale din acest domeniu

Împotriva acestei sentințe a declarat apel debitoarea S.C. Mercado - S.R.L. atât prin administratorul special, cât și prin administratorul judiciar, în calitate de reprezentanți, criticând interpretarea dată de judecătorul-sindic dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, și a reiterat cererea privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept constând în rezolvarea conflictului de legi dintre prevederile Legii nr. 85/2014 și ale Codului de procedură fiscală în privința verificării legitimității actelor administrativ-fiscale reprezentând titluri executorii de către administratorul judiciar și judecătorul-sindic, conform Legii nr. 85/2014, sau de către instanța de contencios administrativ și fiscal, în conformitate cu legea de drept comun, respectiv art. 205 și următoarele din Codul de procedură fiscală, în condițiile în care titlurile executorii au fost emise unilateral de către organele de inspecție fiscală ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală în baza Codului de procedură fiscală.

V. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

Instanța de trimitere a constatat admisibilitatea sesizării în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru următoarele motive:

1. de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106

din Legea nr. 85/2014 depinde soluția ce urmează a fi pronunțată în cauză;

2. problema de drept este nouă, având în vedere că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre cu privire la textele de lege menționate. Problema de drept este nouă și față de împrejurarea că prin art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 se produce o restrângere a creanțelor care sunt exceptate de la procedura de verificare față de vechea reglementare a art. 66 alin. (1) din Legea nr. 85/2006.

3. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Curtea de Apel Alba Iulia apreciază că problema de drept de față are o înrâurire esențială asupra întregii proceduri a insolvenței, chestiunea de drept în discuție vizând interpretarea art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, și anume dacă sunt supuse procedurii verificării creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu contestat în termenul prevăzut de legea specială și limitele verificării făcute de administratorul judiciar.

Astfel, ca urmare a verificării creanțelor, se întocmește tabelul preliminar al creanțelor, acesta fiind determinant în stabilirea pasivului debitorului și a modului de derulare a procedurii în vederea atingerii scopului legii insolvenței așa cum este definit de art. 2 din Legea nr. 85/2014. Scopul legii este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia.

Concordant scopului legii este stabilirea pasivului și activului debitorului, dar și a modalității de acoperire a pasivului în cadrul procedurii colective, aceasta fiind una dintre regulile esențiale ale procedurii insolvenței, iar excepțiile strict limitative.

În vederea respectării acestui principiu al colectivității procedurii, Legea nr. 85/2014 vine cu modificări în ce privește creanțele supuse procedurii verificării față de vechea reglementare a Legii nr. 85/2006.

Procedura verificării creanțelor era reglementată de art. 66 și 67 din Legea nr. 85/2006 și își găsește reglementarea actuală în prevederile art. 105 și 106 din Legea nr. 85/2014.

Chiar dacă, în speță, judecătorul-sindic a apreciat că reglementarea actuală este similară celei anterioare, instanța de sesizare observă că, în prezent, în reglementarea Legii nr. 85/2014, excepțiile de la regula verificării creanțelor de către administratorul judiciar sunt mult limitate.

Sunt exceptate de la verificare creanțele constatate prin hotărâri judecătorești sau arbitrale executorii și creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale. Toate celelalte creanțe sunt supuse procedurii verificării prevăzute de art. 105 - 109 din Legea nr. 85/2014, finalizată cu întocmirea tabelului preliminar care cuprinde toate creanțele împotriva averii debitorului, conform art. 110 din Legea nr. 85/2014.

Chestiunea de drept susceptibilă a fi interpretată diferit vizează limitele în care administratorul judiciar va verifica o creanță bugetară izvorâtă dintr-un titlu executoriu contestat în termenul legal.

Limitele exercitării atribuțiilor administratorului judiciar trebuie stabilite în raport cu autoritatea cu care acesta este investit de lege de la momentul numirii în această calitate. Potrivit art. 40 din Legea nr. 85/2014, organele care aplică procedura sunt instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar. Fiind organ care aplică procedura, administratorul judiciar apare ca un organ judiciar a cărui activitate este supusă controlului de legalitate exercitat de judecătorul-sindic și instanțele judecătorești.

Potrivit art. 40 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, administratorul judiciar trebuie să asigure efectuarea cu celeritate a actelor și operațiunilor prevăzute de această lege, precum și realizarea, în condițiile legii, a drepturilor și obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni. Din redactarea acestui text legal rezidă, cu claritate, obligația administratorului judiciar de a asigura, în condițiile legii, realizarea drepturilor participanților. Cel puțin aparent, administratorul judiciar este investit cu o autoritate similară forței publice dată de realizarea unui interes public, și anume cel

definit de art. 2 din Legea nr. 85/2014.

Cu privire la operațiunea juridică a verificării creanțelor, Curtea de Apel Alba Iulia apreciază că aceasta nu se confundă cu verificarea fiecărei cereri. Verificarea se realizează în două faze, și anume una în care se verifică existența creanței, raportat la cauzele de stingere a dreptului de creanță, cum ar fi intervenirea prescripției extinctive, așa cum prevede expres art. 106 alin. (2) din Legea nr. 85/2014.

În opinia instanței trebuie supuse cercetării toate creanțele declarate, inclusiv cele constatate prin hotărâri judecătorești sau arbitrale executorii și cele bugetare rezultând din titluri executorii necontestate, întrucât și aceste creanțe sunt susceptibile a fi prescrise.

Curtea de Apel Alba Iulia mai relevă că administratorul judiciar exercită atribuția verificării creanțelor în calitate sa de organ care aplică procedura, și nu în calitate de reprezentant al debitoarei. Această concluzie este susținută și de interpretarea coroborată a art. 106 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 și art. 2.512 din Codul civil. Art. 106 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 instituie o derogare de la dispozițiile art. 2.512 din Codul civil, derogare care nu ar fi fost necesară dacă administratorul judiciar ar fi fost privit ca reprezentant al debitorului, ca persoană în favoarea căreia curge prescripția.

Intenția legiuitorului a fost aceea a asimilării administratorului judiciar unui organ de jurisdicție, care nu ar fi putut aplica prescripția din oficiu, în lipsa derogării.

Cea de-a doua fază a verificării constă, potrivit art. 106 alin. (1) și alin. (2) teza finală din Legea nr. 85/2014, în verificări de fond ale creanței, în vederea stabilirii legitimității, valorii exacte și a priorității acesteia.

În această fază este necesară lămurirea limitelor verificării creanței bugetare contestate de către administratorul judiciar, având în vedere și reglementarea specială dată de art. 205 - 218 din Codul de procedură fiscală.

O verificare a fondului creanței bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu contestat de către administratorul judiciar în cadrul procedurii insolvenței s-ar suprapune verificării făcute în cadrul procedurii supuse contenciosului fiscal.

O condiție esențială pentru care creanța bugetară nu este exceptată de la procedura verificării în cadrul procedurii insolvenței este aceea a contestării conform legii speciale în termenele prevăzute de aceasta.

Curtea de Apel Alba Iulia apreciază că interpretarea art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014 este aceea că excepțiile de la regula verificării creanțelor în cadrul procedurii insolvenței sunt de strictă interpretare, creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu contestat neîncadrându-se între aceste excepții și, prin urmare, sunt supuse verificării conform art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014.

Limitele verificării nu se pot suprapune asupra aspectelor supuse controlului în procedura contenciosului fiscal prevăzută de art. 205 - 218 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003. Contestarea titlului executoriu constatator al creanței bugetare nu este suficientă să conducă la concluzia că această creanță nu ar fi legitimă și nu i s-ar fi stabilit întinderea, aceste aspecte neputând fi verificate de administratorul judiciar în procedura prevăzută de art. 105 și 106 din Legea nr. 85/2014.

Prin urmare, în limitele contestării titlului executoriu al creanței bugetare, administratorul judiciar poate, cel mult, să aprecieze creanța ca fiind afectată de condiție, în înțelesul art. 102 alin. (3) din Legea nr. 85/2014.

VII. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Debitoarea S.C. Mercado - S.R.L. a arătat că art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 trebuie interpretat în sensul că administratorul judiciar are atribuția verificării fondului creanței bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu contestat în termenul prevăzut de legea specială, cu această

ocazie verificându-se legitimitatea și valoarea creanței.

Creditoarea Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale a apreciat că prevederile art. 105 din Legea nr. 85/2014 sunt clare, în sensul că nu intră în atribuția de verificare a administratorului judiciar legitimitatea creanței bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu contestat, aceasta urmând a fi stabilită în cadrul procedurii contencioase fiscale reglementate de legea specială.

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov și-a exprimat punctul de vedere doar cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

VIII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

1. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 166/C/143/III-5/2016 din 3 februarie 2016 (fila 1 volum III), a comunicat că la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nu se verifică practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării Curții de Apel Alba Iulia.

2. Prin Adresa nr. 2/1147/C din 9 februarie 2016 (fila 3 volum III), Curtea de Apel București a comunicat următoarele:

Opinia judecătorilor din cadrul Secției a V-a civile este în sensul următor: creanța bugetară constatată prin titlu executoriu contestat nu se verifică de administratorul judiciar conform art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, ci se înscrie în tabel. Dacă, în urma soluționării contestației împotriva titlului executoriu, acesta se anulează sau se modifică, administratorul judiciar trebuie să refacă tabelul de creanțe în mod corespunzător, conform aceluiași art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014.

Judecătorii din cadrul Secției a VI-a civile au exprimat opinia potrivit căreia o creanță bugetară rezultând dintr-un titlu executoriu contestat în condițiile legii speciale va fi supusă procedurii de verificare prevăzute de legea insolvenței, dar această verificare este limitată, deoarece existența dreptului de creanță va fi stabilită în procedura contenciosului fiscal. Astfel, creanța va fi înscrisă provizoriu, din moment ce există posibilitatea anulării titlului de creanță fiscală.

Textul de lege este însă similar cu textul art. 66 alin. (2) din Legea nr. 85/2006 și se apreciază că interpretarea este aceeași, în sensul prevăzut de dispozițiile legale menționate.

În urma verificărilor efectuate și a consultării judecătorilor din cadrul celor două secții civile s-a constatat că nu s-a analizat în cadrul căilor de atac exercitate conform Legii nr. 85/2014 chestiunea de drept privind interpretarea prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014.

În sensul anterior menționat s-a anexat Decizia civilă nr. 601/R/2013 din 18 martie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 11.440/3/2012/a5.

3. Curtea de Apel Galați, prin Adresa nr. 482/I/A/22 din 15 februarie 2016 (fila 45 volum III), cu privire la problema de drept vizând interpretarea prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, a comunicat că la nivelul acestei instanțe și al tribunalelor din circumscripție nu a fost identificată jurisprudență.

Cu toate acestea, se apreciază că importanța practică a problemei de drept invocate este foarte mare, norma juridică fiind incidentă pentru aproape fiecare debitor în situație de insolvență [art. 102 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 impunând organelor fiscale realizarea inspecției fiscale la deschiderea procedurii].

Potrivit textelor vizate nu sunt supuse procedurii de verificare doar creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale. Așadar, în măsura în care titlul a fost contestat, creanța este supusă verificării.

Se observă că există o imperfecțiune legislativă, în sensul că același titlu executoriu este verificat în cadrul a două proceduri speciale - cea prevăzută de legislația fiscală și cea prevăzută de legea

insolvenței. Pentru stabilirea raportului dintre cele două proceduri trebuie amintit că:

- pe de o parte, practicianul în insolvență (administratorul/lichidatorul judiciar) este, îndeobște, aceeași persoană care declanșează și litigiul contencios-fiscal în cadrul căruia are calitatea de contestator (reclamant); și

- pe de altă parte, titlul contestat se bucură de prezumția de legalitate și temeinicie, fiind executoriu atât timp cât nu a fost folosită procedura de suspendare a efectelor sale. Așadar, practicianul în insolvență va înscrie creanța fiscală în mod provizoriu [potrivit art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014], iar aceasta se va definitiva la finalul procesului administrativ-fiscal.

4. Curtea de Apel Constanța, prin Adresa nr. 326/22 din 16 februarie 2016 (fila 46 volum III), a învederat că punctul de vedere al Secției a II-a civile, contencios administrativ este că, din interpretarea prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, rezultă regula în materie de verificare a creanțelor ce urmează a fi înscrise în tabelul preliminar de către administratorul/lichidatorul judiciar, în sensul că acesta este obligat a verifica toate creanțele.

Situația de excepție este dată pentru trei cazuri: creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, cele constatate prin hotărâri arbitrale executorii, precum și creanțele bugetare rezultate dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

În situația creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii contestate în termenul legal la instanța de contencios administrativ se disting două situații, prima în care odată cu contestația este solicitată (obținută) și suspendarea executării titlului, caz în care devine aplicabilă regula în materie, respectiv verificarea acestei creanțe de către administratorul/lichidatorul judiciar, și a doua situație în care nu se solicită și nici nu se obține suspendarea executării titlului, caz în care se aplică excepția privind neverificarea acestei creanțe.

În ambele cazuri, înscrierea unei astfel de creanțe are un caracter provizoriu, tabelul preliminar sau cel definitiv urmând a fi modificat/actualizat în funcție de hotărârea judecătorească rămasă definitivă.

Tribunalul Constanța - Secția a II-a civilă a arătat că, procedând la verificări, s-au identificat hotărâri ale judecătorului-sindic, pronunțate în cauze aflate sub incidența prevederilor Legii nr. 85/2006 și ale Legii nr. 85/2014, în care, în cadrul contestației la tabelul preliminar al creanțelor deținute asupra averii debitoarei, au fost analizate aspecte relative la creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, după cum urmează:

În cele mai multe situații contestația a vizat nu existența sau întinderea creanței, ci ordinea de prioritate la care aceasta trebuie înscrisă în tabel prin prisma garanțiilor constituite. Soluțiile pronunțate sunt diferite, după cum creditorul invoca o garanție mobilă sau imobiliară sau un privilegiu.

Totodată, au mai fost identificate hotărâri în care contestația viza măsura înscrierii în tabel a unei creanțe bugetare cu privire la care se află în curs de soluționare o contestație fiscală. Așa cum rezultă din hotărârile anexate, au fost pronunțate soluții de admitere a contestației și de înscriere a creanței sub condiție suspensivă, motivat de existența unei contestații fiscale, soluții de admitere a contestației și de înscriere cu caracter provizoriu a creanței aflate în litigiu și soluții de respingere a contestației, apreciindu-se că este vorba de o creanță sub condiție rezolutorie, însă soluțiile inventariate nu au permis exprimarea unui punct de vedere care să reflecte practica unitară a secției strict pe aceste probleme de drept.

Rezultă însă că, în mod unitar, s-a apreciat că, în conformitate cu prevederile art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, nu sunt supuse verificării de către administratorul/lichidatorul judiciar creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, prin hotărâri arbitrale executorii și creanțele bugetare rezultate dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale, cu excepția cazurilor în care se constată stingerea, în tot sau în parte, a creanței sau prescrierea dreptului de a cere executarea silită a acesteia, depunându-se alăturat, exemplificativ, hotărâri judecătorești relevante.

Tribunalul Tulcea a arătat că nu s-a identificat practică judiciară în această materie, însă, ca

urmare a consultării magistraților, opinia acestora este în sensul că, în conformitate cu art. 66 din Legea nr. 85/2006, erau exceptate de la verificare toate creanțele constatate prin titluri executorii, deci orice titlu executoriu.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 sunt exceptate de la verificare numai creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii și hotărâri arbitrale executorii, precum și creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

De asemenea, această exceptare de la verificare nu exclude deducerea sumelor executate după emiterea titlului definitiv.

Astfel, în actuala reglementare, administratorul/lichidatorul judiciar va trebui să verifice inclusiv titlurile de valoare (cambii, cecuri, bilete la ordin) investite cu formulă executorie, contractele autentice, de credit și garanțiile de care sunt afectate, în măsura în care acestea nu constată creanțe bugetare necontestate.

În consecință, s-a apreciat că modul de gândire a legiuitorului a fost acela că și astfel de titluri executorii pot fi contestate în instanță sau este posibil ca drepturile prevăzute în aceste înscrisuri să fie prescise, astfel încât numai o hotărâre judecătorească executorie îndeplinește cerința legală de a nu mai fi supusă vreunei verificări.

Condițiile creanțelor de a fi certe, lichide și exigibile sunt cerute doar pentru declanșarea procedurii; ulterior, vor fi satisfăcute și creanțele care nu îndeplinesc aceste cerințe.

De altfel, nici pentru declanșarea procedurii insolvenței nu se cere ca creanțele să fie constatate printr-un titlu executoriu. În aceste condiții și titularii creanțelor necontestate printr-un titlu vor depune cerere de admitere a creanțelor.

În concluzie, opinia majorității conform noilor prevederi este că administratorul/lichidatorul judiciar are, conform prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, atribuții de verificare a creanțelor constatate prin titluri executorii, altele decât hotărârile judecătorești.

5. Prin Adresa nr. 372/A/2016 din 15 februarie 2016 (fila 75 volum III) s-a comunicat faptul că la nivelul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Ploiești, Tribunalului Buzău și Tribunalului Prahova nu a fost înregistrată practică judiciară în materia precizată.

Tribunalul Dâmbovița - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a învederat că, la nivelul său, s-a apreciat, într-o opinie majoritară, că verificările efectuate de către practicianul în insolvență nu pot privi decât aspecte vizând prescripția, tardivitatea etc., iar nu fondul creanței fiscale constatate prin titlu executoriu, soluție exemplificată prin Sentința nr. 24 din 18 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.056/120/2015/a1, și Sentința nr. 451 din 6 iulie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.075/120/2015/a1.

6. Curtea de Apel Oradea (fila 83 volum III), prin Adresa nr. 309/22/A/2016 din 17 februarie 2016, a arătat că practica judiciară la nivelul acestei instanțe este în sensul că aceste creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal, sunt supuse verificării de către administratorul/lichidatorul judiciar, însă nu pot face obiectul acestei verificări legalitatea și temeinicia creanței fiscale din perspectiva aplicării Codului fiscal, deoarece aceste aspecte pot face obiectul numai al contestației reglementate de art. 205 și următoarele din Codul de procedură fiscală.

Creanța bugetară contestată este supusă verificării, conform art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, fără a însemna că ea este supusă vreunei condiții suspensive sau rezolutorii care să justifice înscrierea în această modalitate.

Judecătorii Secției a II-a civile din cadrul Tribunalului Bihor și-au exprimat punctul de vedere în sensul că administratorul/lichidatorul judiciar nu va putea verifica aceste creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termen legal, deoarece simpla contestare a titlului, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul

cert, lichid și exigibil al creanței fiscale.

În consecință, nefiind suspendat, titlul executoriu poate fi pus în executare, distribuirea către creditori a unor sume în procedura insolvenței nefiind altceva decât o formă de executare.

În cadrul Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Satu Mare s-a conturat punctul de vedere potrivit căruia, în aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, practicianul în insolvență este obligat să constate caracterul contestat al creanței fiscale cu care creditorul bugetar s-a înscris la masa credală și să limiteze verificarea acesteia la constatarea împrejurării că această creanță este afectată de o condiție constând în stabilirea legalității acesteia printr-o hotărâre judecătorească în contencios administrativ fiscal pronunțată potrivit legii speciale.

Totodată, având în vedere dispozițiile art. 215 din Codul de procedură fiscală și prevederile art. 102 și 105 din Legea nr. 85/2014, s-a constatat că creditorul bugetar nu poate fi înscris în tabelul preliminar al creanțelor declarate împotriva averii debitoarei cu întreaga creanță declarată de organul fiscal ca fiind o creanță certă, lichidă și exigibilă, întrucât o parte din această creanță este afectată de o condiție, respectiv de stabilirea legalității acesteia printr-o hotărâre judecătorească în contencios administrativ fiscal, această creanță fiind contestată pe calea contenciosului administrativ, potrivit legii speciale, de către debitor.

Cu alte cuvinte, spre deosebire de dispozițiile Codului de procedură fiscală, în materia insolvenței, această contestare are drept consecință supunerea creanței organului fiscal procedurii de verificare de către administratorul judiciar și calificarea acesteia ca fiind o creanță provizorie sub condiție, a cărei existență depinde de menținerea sau nu printr-o hotărâre judecătorească definitivă a titlului de creanță devenit titlu executoriu deținut de contestatoare, anexându-se Decizia nr. 306/C/2015-A din 18 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.654/111/2014/a1-A, Decizia nr. 8/C/2016-A din 19 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.728/83/2014/a1, și Decizia nr. 10/C/2016-A din 19 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.206/83/2015/a1-A, și Sentința civilă nr. 452/2015/F, pronunțată la data de 10 iunie 2015 în Dosarul nr. 493/83/2015/a1.

7. Curtea de Apel Suceava, prin Adresa nr. 347/A/2016 din 16 februarie 2016 (fila 111 volum III), a precizat că problema creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii, în condițiile în care acestea din urmă sunt contestate în termen legal, a fost discutată și la întâlnirile reprezentanților curților de apel pentru unificarea practicii judiciare în materie comercială de la Craiova din 27 - 28 aprilie 2015 și, respectiv, Cluj-Napoca din 5 - 6 noiembrie 2015, la care s-a decis, în unanimitate, că formularea unei contestații, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul cert, lichid și exigibil al creanței bugetare.

Existența neîndoielnică a creanței și caracterul său exigibil decurg tocmai din titlul executoriu care, deși contestat, nu a fost suspendat, deci poate fi pus în executare, distribuirea către creditori a unor sume nefiind altceva decât o formă de executare. În acest caz, dacă ulterior se admite contestația și titlul este anulat, devin pe deplin aplicabile dispozițiile privind executarea pe riscul creditorului și întoarcerea executării. De altfel, fiind titlu executoriu, în temeiul acestuia, chiar contestat, atât timp cât nu s-a dispus suspendarea, se poate solicita inclusiv deschiderea procedurii, deoarece, potrivit art. 278 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 207/2015, introducerea contestației pe calea administrativă de atac nu suspendă executarea actului administrativ fiscal.

Așadar, administratorul judiciar nu poate verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii contestate, în caz contrar, acesta substituindu-se instanței de contencios administrativ și fiscal, căreia îi revine competența exclusivă de a verifica legalitatea unui act administrativ fiscal, ceea ce nu poate fi primit.

Totuși, în ipoteza în care, în cadrul procedurii administrative, s-ar dispune suspendarea titlului executoriu, este evident că respectiva creanță bugetară pretinsă nu ar mai avea caracterul exigibil cerut de lege, caz în care administratorul judiciar, neputând să procedeze la verificarea caracterului cert și lichid al creanței, poate opta pentru înscrierea creanței în discuție în tabelul preliminar, sub

condiția suspensivă a respingerii contestației introduse pe cale administrativă, cu toate consecințele ce decurg din această împrejurare, astfel cum acestea sunt statuate de prevederile legii-cadru în materie - Legea nr. 85/2014.

La nivelul Secției a II-a civile a Tribunalului Suceava, la întâlnirea privind problemele de practică neunitară pentru perioada iulie - septembrie 2015, a fost exprimat un punct de vedere majoritar în sensul că existența acțiunilor pe rolul instanțelor de drept comun reprezintă un eveniment viitor și nesigur care echivalează cu o condiție rezolutorie și, prin urmare, se impune înscrierea acestor creanțe sub această condiție, aceasta și pentru a permite practicianului în insolvență să actualizeze tabelul de creanțe în acord cu soluția pronunțată, înaintând minutele întâlnirilor și, cu titlu de practică judiciară, Încheierea din 22 iulie 2014, pronunțată de Tribunalul Suceava în Dosarul nr. 1.851/86/2014/a1.

8. Curtea de Apel Craiova, prin Adresa nr. 2.868 din data de 17 februarie 2016 (fila 124 volum III), a arătat că, în interpretarea prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, practica judiciară la nivelul Curții de Apel Craiova - Secția a II-a civilă este în sensul că verificarea creanțelor bugetare constatate prin titluri executorii în cadrul procedurii insolvenței are loc sub aspectul existenței titlului executoriu și al intervenirii prescripției executării, titlul de creanță (creanță certă, lichidă și exigibilă) putând fi analizat doar în cadrul procedurii de contencios fiscal prevăzute de Codul de procedură fiscală de instanța de contencios administrativ, atașându-se Decizia nr. 16/2016 din 19 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.032/63/2015/A1, și Decizia nr. 379/2014 din 25 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 4.421/104/2013/A1.

Tribunalul Dolj a menționat că, deși din textul de lege ar rezulta că pot fi verificate creanțele bugetare constatate prin titluri executorii ce sunt contestate, această operațiune nu poate fi efectuată, întrucât actul administrativ produce efecte de la data comunicării, fiind executoriu, precum și pentru faptul că legea specială stabilește posibilitatea suspendării executării, anulării sau modificării actului fiscal în procedura de contestare a acestuia, procedură strict reglementată (procedură prealabilă, contestarea deciziilor).

În teză contrară ar însemna ca administratorul judiciar să facă propriile verificări asupra actelor fiscale, ignorând caracterul executoriu, să înscrie creditoarea cu o sumă mai mică, lăsând fără aplicare dispozițiile din Codul de procedură fiscală, fapt ce ar însemna ca acesta să se transforme practic într-o instanță de judecată, în acest sens, anexându-se Sentința nr. 550/2015 din 6 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 14.092/63/2013/a1, și Sentința civilă nr. 1.175/2015 din 10 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 7.323/63/2015/a1.

Opinia Tribunalului Gorj este în sensul în care administratorul/lichidatorul judiciar nu poate recurge la o verificare a creanței bugetare prin procedura instituită de legea insolvenței, respectiv să verifice temeinicia cererii de creanțe, caracterul cert, lichid și exigibil.

Administratorul/Lichidatorul judiciar verifică dacă titlul executoriu din care rezultă creanța bugetară este contestat sau necontestat.

În cazul în care titlul executoriu este necontestat, va înscrie creanța cu cuantumul din titlu.

În cazul în care titlul executoriu este contestat, în întregime sau parțial, administratorul/lichidatorul judiciar va înscrie partea de creanță necontestată ca fiind creanță bugetară, iar partea de creanță contestată o va înscrie provizoriu, până la soluționarea definitivă a acțiunii în contencios administrativ, așa cum rezultă din Sentința nr. 571/2015 din 30 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.937/95/2015/a1, anexată în copie.

Discutabilă este modalitatea de înscriere a creanței cuprinse în titlul executoriu contestat (sau partea de creanță contestată), respectiv cu caracter provizoriu sau sub condiție suspensivă.

Legea insolvenței nu definește noțiunile de "creanță provizorie", respectiv "creanță sub condiție", însă referiri la creanțele nescadente sau sub condiție se găsesc în art. 102 alin. (4) din Legea nr. 85/2014, care prevede: "creanțele nescadente sau sub condiție la data deschiderii procedurii vor fi admise la masa credală și vor fi îndreptățite să participe la distribuiri de sume în măsura îngăduită de prezentul titlu".

Alin. (5) al aceluiași articol prevede că dreptul de vot și dreptul la distribuție ale titularilor creanțelor sub condiție suspensivă la data deschiderii procedurii, inclusiv ale titularilor creanțelor a căror valorificare este condiționată de executarea în prealabil a debitorului principal, se nasc numai după îndeplinirea condiției.

Pentru ca o creanță să fie sub condiție suspensivă, cu efectele prevăzute în alin. (5) al art. 102 din Legea nr. 85/2014, este necesar ca în actul juridic generator al dreptului de creanță al creditului părțile să fi reglementat o astfel de condiție.

Se reține că "evenimentul viitor și sigur" drept condiție a creanței trebuie să rezulte din cuprinsul convenției părților, actul juridic izvor al dreptului de creanță, nicidecum nu reprezintă modul de interpretare a convenției părților, respectiv a modalității exercitării drepturilor și obligațiilor corelative izvorâte din actul juridic respectiv.

Astfel, atât art. 1.017 din Codul civil din 1864, cât și art. 1.400 din actualul Cod civil reglementează faptul că dreptul afectat de o condiție suspensivă se naște doar de la momentul îndeplinirii evenimentului viitor și incert prefigurat de către părți.

O primă consecință a acestei teze este aceea că o condiție suspensivă este eminentemente o clauză contractuală sau, în mod excepțional, o prevedere a unui act juridic unilateral, fiind astfel o manifestare de voință intrinsecă izvorului de obligații din care derivă. A doua consecință privește însuși efectul condiției suspensive, respectiv nașterea dreptului subiectiv civil, care, în procedura insolvenței, este însăși creanța solicitată a fi înscrisă în tabelul de creanțe.

Așadar, punctul de vedere este în sensul înscrierii creanței din titlul executoriu contestat, în mod provizoriu, prin analogie cu dispoziția de la art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014, care prevede înscrierea provizorie a creanțelor ce fac obiectul contestației la tabelul de creanțe, dedusă judecății judecătorului-sindic, până la soluționarea pe fond a cauzei, situație similară cu soluționarea definitivă în acțiunea în contencios administrativ fiscal formulată împotriva titlului executoriu din care rezultă creanța bugetară ce se solicită a se analiza în procedura insolvenței, în acest sens fiind Sentința nr. 571/2015 din 30 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.937/95/2015/a1.

Judecătorii Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Tribunalului Olt și-au însușit opinia exprimată la întâlnirea reprezentanților curților de apel pentru unificarea practicii judiciare în materia comercială de la Craiova, din 27 - 28 aprilie 2015, la care s-a decis, în unanimitate, că înregistrarea unei contestații, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul cert, lichid și exigibil al creanței fiscale.

Existența neîndoielnică a creanței și caracterul exigibil decurg tocmai din titlul executoriu care, deși contestat, nu a fost suspendat, deci poate fi pus în executare, distribuirea către acești creditori a unor sume nefiind altceva decât o formă de executare. În acest caz, dacă ulterior se admite contestația și titlul este anulat, devin pe deplin aplicabile dispozițiile privind executarea pe riscul creditorului și întoarcerea executării.

De altfel, fiind titlu executoriu, în temeiul acestuia, chiar și contestat, atât timp cât nu s-a dispus suspendarea, se poate cere inclusiv deschiderea procedurii.

Simpla înregistrare a unei contestații, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul cert, lichid și exigibil al creanței fiscale. În consecință, creanța se va înscrie în tabel ca o creanță fiscală, pură și simplă, neafectată de condiție.

Nefiind suspendat, titlul executoriu poate fi pus în executare, distribuirea către creditori a unor sume nefiind altceva decât o formă de executare.

9. Curtea de Apel Iași, prin Adresa nr. 34/C.P./2016 din 17 februarie 2016 (fila 158 volum III), a învederat că opinia judecătorilor-sindici ce își desfășoară activitatea la tribunalele Iași și Vaslui este aceea că prevederile art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 sunt similare cu cele ale art. 66 din Legea nr. 85/2006, creanțele bugetare constatate printr-un titlu executoriu - act administrativ fiscal fiind exceptate de la verificare.

10. Curtea de Apel Brașov, prin Adresa nr. 216/33 din 17 februarie 2016 (fila 161 volum III), a

arătat că practica acestei instanțe este în sensul că, ori de câte ori titlul creditorului este contestat, administratorul/lichidatorul judiciar procedează la o înscriere provizorie a creanței, fără o verificare pe fond a titlului.

Dacă titlul creditoarei este anulat pentru rațiuni de formă, fără a avea loc o judecată a fondului, administratorului/lichidatorului îi revine sarcina de a proceda la verificarea creanței, iar, ulterior, judecătorului-sindic îi revine competența judecării eventualelor contestații, în condițiile art. 59 alin. (5) din Legea nr. 85/2014, atașând Decizia civilă nr. 1.542/2015 din 17 noiembrie 2015, pronunțată de această instanță în Dosarul nr. 3.894/62/2014/a1, din care reiese aplicarea prevederilor art. 102 alin. (5) din Legea nr. 85/2014, pentru care însă nu s-a dispus suspendarea.

Judecătorii-sindici din cadrul Tribunalului Covasna și-au exprimat următorul punct de vedere: art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 prevede că nu sunt supuse procedurii de verificare "creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale".

Per a contrario, când există un titlu executoriu contestat (de exemplu, o decizie de impunere), lichidatorul are obligația să verifice creanța constatată în respectivul titlu și, în cazul în care o găsește a fi valabilă, o va înscrie, sub condiție, în tabelul de creanțe.

11. Curtea de Apel Alba Iulia, prin Adresa nr. 350 din 19 februarie 2016 (fila 173 volum III), a comunicat faptul că judecătorii din cadrul Secției a II-a civile, cu excepția completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu chestiunea de drept privind interpretarea prevederilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, în Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2 al Curții de Apel Alba Iulia, apreciază că de la procedura de verificare de către administratorul/lichidatorul judiciar sunt exceptate creanțele bugetare constatate prin acte administrativ fiscale, instanței de contencios administrativ revenindu-i o asemenea competență, în cazul exercitării căii de atac a contestației administrative, în acest sens fiind pronunțată Decizia nr. 554 din 18 noiembrie 2015 în Dosarul nr. 4.036/107/2014/a2 a Curții de Apel Alba Iulia, comunicată Înaltei Curți de Casație și Justiție, considerându-se că noile dispoziții ale Legii nr. 85/2014 nu aduc modificări de substanță care ar schimba situația creanțelor bugetare contestate în procedura administrativă reglementată de o lege specială, sub aspectul practicii constante, întemeiate pe dispozițiile art. 66 alin. (2) din Legea nr. 85/2006.

Astfel, argumentele sunt deopotrivă valabile, atât Legea nr. 85/2006, cât și Legea nr. 85/2014 exceptând de la procedura de verificare creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale, conținutul textelor art. 66 alin. (2) și art. 105 alin. (2) fiind identic.

Diferența de conținut între dispozițiile art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 și prevederile art. 66 alin. (1) din Legea nr. 85/2006 nu are vreo influență asupra chestiunii de tranșat, având ca obiect înscrierea în procedura insolvenței a creanțelor bugetare ce fac obiectul unei acțiuni în contencios administrativ distincte și care trebuie interpretată în contextul prevederilor art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014.

Opinia unanimă a judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Hunedoara, nefiind înregistrate pe rol astfel de contestații, a fost în sensul că aceste creanțe trebuie înscrise în tabel conform art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, fără verificare, însă drept creanțe provizorii, atribuția verificării lor pe fond revenind instanței de contencios administrativ investite cu soluționarea acțiunii în anulare.

Judecătorii Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Sibiu, care judecă în completuri specializate cauze de insolvență, au apreciat că administratorul judiciar/lichidatorul judiciar doar constată existența unor contestații împotriva creanțelor bugetare, trecând aceste creanțe în tabel, sub condiție.

Tribunalul Alba - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ, fiscal și de insolvență nu a comunicat niciun răspuns.

12. Curtea de Apel Bacău, prin Adresa nr. 281/1/A/33 din 19 februarie 2016 (fila 175 volum III), a

învederat că judecătorii-sindici din cadrul Secției a II-a civile și de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Bacău apreciază că lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii, acesta verificând doar dacă există un titlu, care să aibă la bază un titlu de creanță, dacă a fost sau nu contestat în contencios administrativ și dacă s-a dispus suspendarea provizorie a efectelor actului administrativ.

Tribunalul Neamț a comunicat Încheierea de ședință din data de 15 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.787/103/2015/a1, din care rezultă că s-a respins excepția inadmisibilității contestației formulate de către debitor, și a arătat că, la nivelul acestei instanțe, s-a dispus înscrierea, în mod provizoriu, în tabelul definitiv a unei creanțe bugetare până la soluționarea, în mod definitiv, a contestației administrativ fiscale formulate împotriva deciziei de impunere.

13. Prin Adresa nr. 334/1/2016 din 20 ianuarie 2016 (fila 185 volum III), Curtea de Apel Timișoara a comunicat faptul că, în interpretarea prevederilor legale incidente în cauză, soluția adoptată de practica judiciară cristalizată la nivelul secției este aceea de a înscrie astfel de creanțe în tabelele de creanțe ale debitoarelor cu mențiunea sub condiție, în acord cu prevederile art. 5 alin. (1) pct. 69 din Legea nr. 85/2014, fiind exprimată și opinia (nevalorizată în decizii până la această dată) în sensul că acest tip de creanțe ar trebui înscrise în tabel cu mențiunea "în litigiu", punctul de vedere exprimat fiind însoțit de hotărâri relevante, respectiv Decizia civilă nr. 29/A din 18 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 561/30/2015/a1, Decizia civilă nr. 810 din 24 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 5.563/108/2014/a4, Decizia civilă nr. 1.846/R din 12 decembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 10.334/55/2012*.

14. Curtea de Apel Cluj, prin Adresa nr. 340 din 16 februarie 2016 (fila 221 volum III), cu titlu prealabil, a arătat că, în ceea ce privește posibila suprapunere între obiectul verificării administratorului/lichidatorului judiciar și obiectul verificării instanței de contencios fiscal, o atare suprapunere nu intervine cu necesitate în toate situațiile, deoarece obiectul verificării administratorului/lichidatorului judiciar este mult mai larg decât cel al instanței de contencios fiscal (de exemplu: administratorul/lichidatorului judiciar verifică și caracterul garantat/negarantat al creanței, valoarea în lei la data deschiderii procedurii a creanței consolidate într-o monedă străină, tardivitatea depunerii cererii de admitere a creanței etc.).

În privința limitelor verificării efectuate de către practicianul în insolvență, cu referire la aspecte ce se suprapun peste cele ce vizează raportul juridic de drept fiscal (caracterul datorat/nedatorat al creanței bugetare și întinderea acesteia), nu există un punct de vedere unitar, existând două opinii exprimate.

Astfel, judecătorii Secției a II-a civile a Curții de Apel Cluj, precum și judecătorii-sindici din cadrul Tribunalului Sălaj și al Tribunalului Bistrița-Năsăud, în opinia majoritară, susțin că nu pot fi verificate, în substanță, creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termen legal, acestea fiind înscrise în tabelul preliminar de creanțe în baza titlurilor executorii justificative depuse de creditorul bugetar.

În cadrul acestei orientări de principiu a fost exprimat și punctul de vedere în sensul în care înscrierea unei astfel de creanțe ar trebui să fie făcută nu pur și simplu, ci sub condiția rezolutorie a desființării titlului de creanță în cadrul procedurii administrative speciale (cu mențiunea că, pendente conditione, obligația există și își produce efectele ca și cum ar fi pură și simplă).

În esență, în susținerea acestui punct de vedere, au fost relevate următoarele argumente:

Formularea unei contestații, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul cert, lichid și exigibil al creanței bugetare.

Existența neîndoielnică a creanței și caracterul său exigibil decurg tocmai din titlul executoriu care, deși contestat, nu a fost suspendat, deci poate fi pus în executare, distribuirea către acești creditori a unor sume nefiind altceva decât o formă de executare.

Potrivit art. 215 din Legea nr. 207/2015, ce are corespondent în prevederile art. 278 alin. (1) din aceeași lege, introducerea contestației pe calea administrativă de atac nu suspendă executarea actului administrativ fiscal. Efectele actului administrativ fiscal sunt suspendate doar în cazul

suspendării executării actului administrativ fiscal, dispusă de instanțele de judecată în baza prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 554/2004.

Din aceste prevederi legale rezultă că titlul de creanță își produce efectele indiferent de formularea contestației administrative și a căii de atac în contenciosul fiscal.

În concluzie, simpla înregistrare a unei contestații, fără să existe vreo dispoziție de suspendare a executării titlului executoriu, nu afectează caracterul cert, lichid și exigibil al creanței bugetare.

În opinia minoritară, exprimată la nivelul Tribunalului Specializat Cluj, s-a indicat că dispozițiile art. 281 alin. (2) din Legea nr. 207/2015 nu exclud creanțele bugetare contestate de la verificarea efectuată de administratorul/lichidatorul judiciar, deoarece legea procedurală fiscală nu conține vreo dispoziție expresă în acest sens, fiind aplicabil principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

S-a arătat totuși că, în această situație, soluția cea mai prudentă pe care o poate adopta administratorul/lichidatorul judiciar este aceea a înscrierii creanței bugetare în tabelul preliminar cu valoarea arătată în titlul executoriu contestat, sub condiția rezolutorie a desființării acestui titlu.

În situația în care, în urma verificării, administratorul/lichidatorul judiciar ajunge la concluzia neîndreptățirii creditorului bugetar de a fi înscris în tabelul preliminar și dispune neînscrierea creanței sale în tabelul preliminar, creditorul bugetar va avea deschisă calea contestației prevăzute de art. 111 din Legea nr. 85/2014, transmițând hotărâri judecătorești pronunțate în ceea ce privește această problemă de drept de către instanțele din raza teritorială a Curții de Apel Cluj, cu mențiunea că, în cadrul lor, au fost analizate prevederile art. 66 alin. (2) din Legea nr. 85/2006, ce își găsesc corespondent în dispozițiile art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, respectiv Sentința civilă nr. 471/2015 din 22 mai 2015, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud în Dosarul nr. 2.572/112/2012/a1, definitivă prin Decizia civilă nr. 6.000/2015 din 8 octombrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, și Sentința civilă nr. 469/2015 din 20 mai 2015, pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud în Dosarul nr. 6.074/112/2012/a1, definitivă prin Decizia civilă nr. 6.906/2015 din 27 octombrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă.

15. Curtea de Apel Pitești, prin Adresa nr. 10/A/19 februarie 2016 (fila 245 volum III), a învederat că la nivelul Tribunalului Vâlcea s-a opinat în sensul că administratorul judiciar/lichidatorul nu are atribuția de a verifica creanțele bugetare anterioare deschiderii procedurii, chiar dacă aceste creanțe sunt constatate prin titluri executorii contestate în termen legal în contenciosul administrativ.

Regimul derogatoriu prevăzut de art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014 în privința creanțelor fiscale a fost instituit tocmai în considerarea existenței unor acte normative cu caracter special care reglementează modalitatea de contestare a titlurilor executorii fiscale.

Cu alte cuvinte, o decizie de impunere fiscală nu poate fi desființată decât în procedura reglementată de Codul de procedură fiscală și de Legea nr. 554/2004. Deschiderea unei proceduri de insolvență asupra debitorului contestator nu are nicio influență asupra procedurii speciale de soluționare a contestației fiscale care își urmează cursul conform legii speciale. Debitorul nu poate părăsi calea specială de atac pentru a determina anularea deciziei de impunere într-o procedură neprevăzută de lege pentru acest gen de creanțe, și anume în contestația la tabelul preliminar.

În consecință, atât timp cât titlul de creanță fiscală nu a fost desființat în procedura prevăzută de legea specială, administratorul judiciar are obligația de a înscrie în tabelul preliminar suma menționată în titlu, urmând ca, în cazul în care, în căile de atac specifice, titlul este modificat sau desființat, tabelul creditorilor să fie modificat corespunzător, conform art. 113 din Legea nr. 85/2014.

Judecătorii din cadrul Tribunalului Specializat Argeș s-au exprimat în sensul că, potrivit art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, "toate creanțele vor fi supuse procedurii de verificare prevăzute de prezentul capitol, cu excepția creanțelor constatate prin hotărâri judecătorești

executorii, precum și prin hotărâri arbitrale executorii."

Nu sunt supuse acestei proceduri creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

O dispoziție legală identică conținea și Legea nr. 85/2006, care, la art. 66 alin. (1), prevedea că "toate creanțele vor fi supuse procedurii de verificare prevăzute de prezenta lege, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii".

Nu sunt supuse acestei proceduri creanțele bugetare rezultând dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

Interpretând coroborat cele două alineate și ținând cont că dispozițiile de excepție sunt de strictă interpretare și aplicare, ar rezulta că doar creanțele bugetare constatate prin titluri executorii necontestate nu sunt supuse verificării. Per a contrario, creanțele bugetare ce rezultă din titluri care au fost contestate în procedură specială ar fi supuse verificării de către administratorul/lichidatorul judiciar.

Însă, practica judiciară dezvoltată în aplicarea dispozițiilor art. 66 din Legea nr. 85/2006 a mers pe o altă interpretare și a aplicat aceste reguli în sensul că nici creanțele bugetare ce rezultă din titluri contestate nu sunt supuse verificării, ci acestea erau trecute în tabelul de creanțe cu suma solicitată, putând fi contestate de debitoare și verificate în procedura specială a contestației administrativ fiscale. În fapt, aceste creanțe erau trecute în tabel, fără să fi fost verificate, sub condiția rezolutorie a menținerii titlului de creanță în procedura specială de contestare.

Prin Legea nr. 85/2014 legiuitorul a menținut dispozițiile anterioare, fără a aduce precizări în privința creanțelor bugetare. Se poate deduce că, procedând astfel, a înțeles să confirme practica judiciară majoritară (dacă nu chiar unanimă) dezvoltată anterior în baza art. 66 din Legea nr. 85/2006 și aceasta deoarece, prin numeroase alte dispoziții ale Legii nr. 85/2014, s-a confirmat o orientare jurisprudențială anterioară, tranșând astfel practica neunitară [de exemplu, dispozițiile art. 169 alin. (1) lit. d) privitor la prezumția relativă de săvârșire a faptei, art. 5 alin. (1) pct. 20 în privința noțiunii de "creanță certă" etc.].

Prin urmare, se consideră că și în condițiile art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica creanțe bugetare constatate prin titluri executorii contestate în termenul legal, iar o interpretare contrară ar putea avea drept consecință pronunțarea unor hotărâri contradictorii, atașându-se Sentința nr. 4.545 din 17 iunie 2013, pronunțată de Tribunalul Vâlcea în Dosarul nr. 3.236/90/2012.

16. Curtea de Apel Târgu Mureș, prin Adresa nr. 168 din 16 februarie 2016 (fila 256), a arătat că judecătorii Tribunalului Specializat Mureș și din cadrul Tribunalului Harghita au făcut următoarele precizări:

(i) în situația existenței unei creanțe constatate printr-un act administrativ fiscal, emis în regim de putere publică, contestat în termenul legal, administratorul/lichidatorul judiciar nu procedează, efectiv, la verificarea acestei creanțe, ci la măsura înscrierii ei provizorii în tabelul de creanțe, detaliind în raportul de activitate situația juridică a acestei creanțe; administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica creanțele bugetare constatate prin titluri executorii contestate în termenul legal, pornind de la premisa instituită prin art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014;

(ii) judecătorii-sindici au solicitat administratorului/lichidatorului judiciar să verifice, periodic, stadiul soluționării contestațiilor administrative/acțiunilor în anulare formulate împotriva titlurilor de creanță fiscală și să facă mențiunile corespunzătoare în rapoartele pe care le-au depus în dosarele de insolvență;

(iii) la soluționarea definitivă a respectivelor contestații administrative/acțiuni în anulare, administratorul/lichidatorul judiciar a procedat, în funcție de soluțiile adoptate, la înscrierea definitivă a creanței fiscale în tabelul de creanțe, actualizând așadar acest tabel;

(iv) după intrarea în vigoare a Legii nr. 85/2014, nici pe rolul Tribunalului Specializat Mureș și nici pe rolul Tribunalului Harghita nu au fost înregistrate, ca dosare asociate, contestații împotriva unor

creanțe fiscale înscrise provizoriu de administratorul/lichidatorul judiciar, pe motiv că acestea sunt contestate separat - în procedura administrativă, respectiv la instanța de contencios administrativ și fiscal.

Magistrații Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Târgu Mureș și-au însușit, în principiu, punctele de vedere anterior redate, specificând și faptul că atribuția administratorului/lichidatorului judiciar de verificare a creanțelor, prevăzută de art. 58 alin. (1) lit. k) și de art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, trebuie interpretată în sensul că nu sunt supuse verificării creanțele bugetare rezultând din titluri executorii, chiar dacă acestea au fost contestate în termen legal, în condițiile art. 205 din Codul de procedură fiscală, respectiv art. 268 din Legea nr. 207/2015.

Ca principiu, verificarea creanțelor trebuie să se înscrie în aria dispozițiilor art. 106 din Legea nr. 85/2014, cu referire la cererile de admitere a creanțelor și la documentele anexate acestora, pentru stabilirea legitimității, valorii și priorității creanțelor, cu observarea termenului de prescripție și a opozabilității actului administrativ fiscal (acest act neproducând efecte decât de la momentul comunicării - ca regulă, conform art. 45 din Codul de procedură fiscală, art. 48 din Legea nr. 207/2015).

S-a exprimat și punctul de vedere potrivit căruia nu ar fi aplicabile prevederile art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014 privind înscrierea provizorie a creanțelor contestate în tabelul preliminar decât în situația în care s-a dispus suspendarea executării actului administrativ fiscal de către organul fiscal sau de către instanța de contencios administrativ, precum și în situația în care obiectul contestației formulate în cadrul procedurii insolvenței îl constituie însuși rezultatul verificării creanței, demers realizat de administratorul/lichidatorul judiciar în temeiul art. 106 din Legea nr. 85/2014.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a fost identificată jurisprudența relevantă pentru problema de drept aflată în examinare, iar Curtea Constituțională a României nu s-a pronunțat pe acest articol.

X. Raportul asupra chestiunilor de drept

Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat, referitor la admisibilitatea sesizării, că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, iar, pe fondul cauzei, s-a apreciat că practicianul în insolvență are, conform art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014, atribuții de a verifica sub aspect formal creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal în fața instanței specializate, neputând verifica pe fond aceste creanțe.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

XI.1. Asupra admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă: "Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată."

Ca atare, prin acest text de lege, legiuitorul a înțeles să instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării hotărârii prealabile, condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza ce face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Se reține că primele patru condiții sunt îndeplinite în cazul prezentei sesizări, respectiv: cauza se află în curs de judecată la Curtea de Apel Alba Iulia - Secția a II-a civilă, instanța investită cu soluționarea apelurilor declarate de debitoarea S.C. Mercado - S.R.L. prin administrator judiciar Voicu Vușcan împotriva Sentinței nr. 337/F/2015 și a Încheierii de ședință din 10 aprilie 2015, ambele pronunțate de Tribunalul Alba în Dosarul nr. 1.429/107/2014/a2, și a apelului declarat de Euro Quality Insolvency SPRL, în calitate de administrator al debitoarei S.C. Mercado - S.R.L., împotriva Sentinței nr. 337/F/2015, pronunțată de Tribunalul Alba; autoarea sesizării - Curtea de Apel Alba Iulia - Secția a II-a civilă - judecă această cauză în ultimă instanță, urmând a pronunța o decizie definitivă, conform dispozițiilor art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul procedură civilă, fiind astfel îndeplinite condițiile a doua și a treia; soluționarea pe fond a cauzei depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se invocă, întrucât, în speță, părțile au invocat competența administratorului judiciar și a judecătorului-sindic de verificare a noii creanțe bugetare izvorâte dintr-un titlu executoriu - decizie de impunere a creditoarei Agenția Națională de Administrare Fiscală.

De asemenea este îndeplinită și cerința noutății chestiunii de drept supuse interpretării care, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate.

În doctrină s-a exprimat opinia potrivit căreia sesizarea instanței supreme ar fi justificată sub aspectul îndeplinirii elementului de noutate atunci când problema de drept nu a mai fost analizată - în interpretarea unui act normativ mai vechi - ori decurge dintr-un act normativ intrat în vigoare recent sau relativ recent prin raportare la momentul sesizării. De asemenea, problema de drept poate fi considerată nouă prin faptul că nu a mai fost dedusă judecății anterior.

Caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată.

Examenul jurisprudențial efectuat a relevat că nu s-a cristalizat încă o jurisprudență unitară și constantă în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare, iar analiza celor câteva decizii pronunțate oferă indicii referitoare la posibilitatea apariției unei practici neunitare din această perspectivă.

Așa fiind, condiția noutății se verifică, devenind actuală cerința interpretării și aplicării normei de drept respective.

De asemenea este îndeplinită și ultima condiție, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acestei chestiuni și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

XI. 2. Pe fondul cauzei se constată că actuala reglementare, ca de altfel și cea veche, stabilește că una dintre principalele atribuții ale administratorului/lichidatorului judiciar este aceea de verificare a creanțelor solicitate a fi înscrise la masa credală, prin declarațiile de creanță [(art. 58 alin. (1) lit.

k) din Legea nr. 85/2014)], fiind, alături de instanțele judecătorești, unul dintre organele care aplică procedura insolvenței (art. 40 din Legea nr. 85/2014). Ca atare, din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 40 cu cele ale art. 58 din Legea nr. 85/2014 rezultă că practicianul în insolvență aplică procedura prin exercitarea atribuțiilor pe care legea specială i le conferă expres prin dispozițiile art. 58 din Legea nr. 85/2014, astfel încât orice altă interpretare, în sensul că poate verifica legalitatea pe fond a creanțelor incluse în declarațiile de creanță, adaugă la lege, întrucât o atare verificare este posibilă doar în baza unor proceduri speciale prevăzute de lege, implicând atribuții de judecată ce revin, exclusiv, instanței judecătorești competente potrivit unor dispoziții speciale.

În conformitate cu prevederile art. 105 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2014 nu sunt supuse verificării de către administratorul/lichidatorul judiciar creanțele constatate prin hotărâri judecătorești executorii, prin hotărâri arbitrale executorii și creanțele bugetare rezultate dintr-un titlu executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale, cu excepția cazurilor în care se constată stingerea, în tot sau în parte, a creanței sau prescrierea dreptului de a cere executarea silită a acesteia.

Administratorul/Lichidatorul judiciar nu poate, pe fond, să analizeze creanța nici în situația în care aceasta a fost contestată, întrucât legiuitorul a prevăzut o cale specială de contestare, respectiv legea contenciosului administrativ, iar o interpretare contrară ar contraveni principiului constituțional privind unicitatea căilor de atac.

Dispozițiile art. 105 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, ca de altfel și dispozițiile art. 66 alin. (1) din Legea nr. 85/2006, stabilesc regula verificării tuturor creanțelor ce fac obiectul unei cereri de înscriere în tabelul de creanță, de către practicianul în insolvență, iar dispozițiile art. 105 alin. (2) din Legea nr. 85/2014, la fel ca și art. 66 alin. (2) din Legea nr. 85/2006, stabilesc excepția de la procedura verificării pentru creanțele izvorâte din titlurile executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale, în speță fiind vorba despre deciziile de impunere ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

În ipoteza în care creanța bugetară rezultând dintr-un titlu executoriu a fost contestată în termenele speciale în fața instanței de contencios administrativ, așadar debitoarea a ales calea contestației administrative prevăzute de art. 205 - 218 din Codul de procedură fiscală, cum este cazul în speță, administratorul judiciar/lichidatorul nu este competent să analizeze pe fond creanța bugetară, întrucât actele administrative ce o stabilesc - decizia de impunere și raportul de inspecție fiscală - au fost contestate în termen în fața instanței judecătorești competente. În caz contrar ar fi încălcată competența unei instanțe judecătorești specializate de către administratorul/lichidatorul judiciar, ceea ce ar afecta garanția constituțională prevăzută art. 126 alin. (6) din Constituția României.

Rațiunea excluderii creanțelor bugetare de la procedura de verificare de către administratorul/lichidatorul judiciar rezultă din reglementarea expresă și obligatorie a acțiunii în contencios administrativ fiscal, prin art. 126 alin. (6) din Constituția României, potrivit căruia controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar și, respectiv, a procedurii reglementate de art. 208 din Codul de procedură fiscală.

Administratorul/Lichidatorul judiciar nu poate infirma acte emise în regim de putere publică, ci doar poate analiza creanța formal, respectiv dacă este plătită parțial sau total, dacă este prescrisă și dacă este contestată, cu menționarea acestui aspect, potrivit art. 58 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 85/2014.

O creanță bugetară rezultând dintr-un titlu executoriu contestat în condițiile legii speciale va fi supusă procedurii de verificare prevăzute de art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014, dar această verificare este limitată, deoarece existența dreptului de creanță va fi stabilită în procedura contenciosului fiscal.

Verificarea legalității unei creanțe fiscale cuprinse într-un titlu executoriu nu poate fi efectuată

decât în condițiile reglementate de legislația specială, respectiv Codul de procedură fiscală, iar nu în cadrul procedurii insolvenței, supuse unei alte reglementări legale speciale.

Prin urmare, controlul de legalitate/de temeinicie a titlurilor executorii din care izvorăsc creanțe bugetare, pentru care se solicită înscrierea în tabelul de creanță, în ipoteza în care aceste titluri au fost contestate în fața instanței judecătorești în termenele speciale prevăzute de legea specială, revine exclusiv instanței specializate de control administrativ și fiscal, o atare verificare pe fond neputând fi făcută de practicianul în insolvență. În schimb, administratorul/lichidatorul judiciar este obligat, conform atribuțiilor sale legale, să verifice sub aspect formal creanța bugetară ce se solicită a se înscrie în tabelul de creanțe.

Astfel, administratorul/lichidatorul judiciar este obligat să analizeze aspecte ce țin de stingerea parțială sau totală a creanței ori intervenirea prescripției extinctive, precum și caracterul contestat al creanței și să menționeze acest aspect în ce privește creanța respectivă, conform art. 111 alin. (6) din Legea nr. 85/2014.

În concluzie, administratorul/lichidatorul judiciar nu poate face verificări pe fond ale creanței bugetare, limitele verificării efectuate de către acesta reducându-se la aspectele de ordin formal precizate mai sus.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,

În numele legii,

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia - Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 4.120/107/2014/a2 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) și (2) și art. 106 din Legea nr. 85/2014, administratorul/lichidatorul judiciar nu are atribuția de a verifica pe fond creanțele bugetare constatate prin titluri executorii, contestate în termenul legal în fața instanței specializate.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE DELEGAT AL SECȚIEI A II-A CIVILE

A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ROXANA POPA

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad